

Mijnheer de voorzitter, dank u voor de gelegenheid om hier te mogen inspreken.

Geachte aanwezigen,

Mijn naam is Fons Apers. Ik vertegenwoordig hier de werkgroep die zich inzet voor de invoering van het burgerberaad in Heerlen.

Wij zijn deze werkgroep begonnen omdat wij ons zorgen maken over het verlies van vertrouwen en betrokkenheid van burgers. Mensen haken af, en wij vonden dat het tij moet worden gekeerd. Al snel kwam het burgerberaad bij ons in beeld als een geschikte en veelbelovende methode om betrokkenheid en vertrouwen te herstellen en te verbeteren.

Tijdens de inspiratiesessie met Eva Rovers op 27 september heeft u kennis kunnen nemen van wat burgerberaad is. Wellicht heeft u inmiddels ook haar boekje "Nu is het aan ons" gelezen, en zojuist heeft Rachelle Gulikers ons nog eens de belangrijkste punten van burgerberaad onder de aandacht gebracht. Al met al heeft u inmiddels al een aardig inzicht kunnen krijgen van wat burgerberaad betekent.

Wat tot nu toe minder voor het voetlicht is gekomen is de plaats van het burgerberaad ten opzichte van de bestaande bestuursorganen. Op dat aspect wil ik vanavond graag nader ingaan.

Daarbij neem ik het model dat in Eupen wordt toegepast als voorbeeld. Dáár, in het Duitstalige deel van België, wordt al 3 jaar met dat model geëxperimenteerd. Het bestuur van dat deel van België, regering én parlement, heeft ruim 3 jaar geleden besloten om een experiment met burgerberaad te houden. Vijf jaar lang worden jaarlijks 2 onderwerpen in een burgerberaad behandeld.

Een groep gelote inwoners, voor elk onderwerp weer een nieuwe groep, buigt zich dan over een specifieke vraag. Zij verzamelen voldoende informatie, laten zich door deskundigen voorlichten over het onderwerp, en doen na rijp beraad voorstellen aan het bestuur, in dit geval aan parlement én regering. Dan volgt overleg tussen burgerberaad, parlement en betrokken ministers.

Dáár wordt afgesproken welke aanbevelingen worden overgenomen. Het burgerberaad monitort vervolgens nog een jaar lang de opvolging van de gemaakte afspraken. Geprojecteerd op de Heerlense situatie zou dat overleg dan met de gemeenteraad en de betrokken wethouders plaatsvinden. Burgerberaad fungeert daarmee in feite als uw adviesorgaan.

Voor wie zich afvraagt: "Kunnen burgers dat?" Ja, waarom niet? Eva Rovers noemde in haar presentatie al een aantal sprekende voorbeelden. Nu eens géén advies van een gerenommeerd adviesbureau, maar van uw eigen inwoners. Als

ervaringsdeskundigen zijn ze de beste adviseurs die u maar kunt vinden. U hoeft hen alleen maar, onder de inmiddels bekende randvoorwaarden, hun werk te laten doen.

En ja, het is nú al mogelijk om als burger te participeren. En nieuwe participatieverordeningen hebben de intentie om die mogelijkheden nog verder te verbeteren. Maar géén van de daarin genoemde participatieroutes heeft de potentie van burgerberaad.

Want, stel dat u op enig moment zou besluiten om burgerberaad in te voeren, wat gebeurt er dan eigenlijk? Allereerst geeft u vertrouwen. U geeft de inwoners van Heerlen uw vertrouwen dat zij in staat zijn om goede antwoorden te kunnen geven op voor ons allen belangrijke vragen.

Maar u doet op dat moment nog meer. U geeft de Heerlenaren tegelijkertijd de opdracht om met elkáár in gesprek te gaan. Jong en oud; praktisch of theoretisch opgeleid; werkend, studerend of gepensioneerd; huurder in de sociale sector of eigenaar van een riante woning: een groep inwoners die een afspiegeling vormen van alle Heerlenaren gaan vooral met elkaar in gesprek.

Díe twee aspecten (het krijgen van vertrouwen én het kennisnemen van andermans belangen en opvattingen) vormen een cruciale toegevoegde waarde aan deze vorm van burgerparticipatie. Samen met de al eerder genoemde noodzakelijke randvoorwaarden vormen zij een garantie op de beste uitkomst: een beter advies gaat u op een andere manier niet krijgen!

Dan nu nog de vraag: "Hoe krijg je mensen, die soms al jaren geleden teleurgesteld zijn afgehaakt, toch weer bereid om in beweging te komen?" Dat is inderdaad dé grote uitdaging.

Dáár, nog geen 30 km naar het zuiden, zouden we kunnen leren hoe we dat het beste kunnen aanpakken. Wij stellen voor om gezamenlijk, politiek, bestuur en burgers, een bezoek aan Eupen te gaan brengen om daar onze vragen te stellen.

Wij verzoeken u om daar het initiatief voor te nemen, en om daar niet te lang mee te wachten. Er is immers nog veel werk te doen.

Wij danken u voor uw aandacht.

Heerlen, 6 december 2022